

Előfizetési ár:

Egész évre 6 ft
Fél évre 3 „
Negy. évre 1 ft 50 kr.
Egy szám ára 5 kr.

Hirdetések és nyilt-
téri közlemények
jutányosan közöltek.

VÉGVIDÉK

Politikai lap.

Szerkesztőség:

Gromon ut 8 sz. a.

Kiadóhivatal:

József főherceg
utca 11 szám.

Közlemények a szer-
kesztőségbe, előfize-
tési és hirdetési díjak,
úgy a lap szétküldé-
sére vonatkozó pana-
szok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap, szerda és
péntek reggel.

Főszerkesztő:

Feymann Gyula

Felelős szerkesztő:

Dr. Hódy Antal

ÜGYVEDEK.

Hirdetések

Vig Simon nyomdájában is felvételnek.

Gromon utca 8. szám.

Szerencsejáték.

A lapok évekket ezelőtt, midőn
először szóba jött a kis lottó eltör-
lés e, megírták, hogy ezt felesleges
tenni.

Kimutatták, mily tulzás a kis
lottóra ráfogni, hogy erkölcsileg sü-
lyeszi, anyagilag megrontja az alsóbb
neposztályt.

Az a sok hangzatos szóvirág,
mely a lutri eltörését követelte, olya-
noktól eredt, kik nem ismerik a ma-
gyar néposztálynak azon rétegét, mely
a kis lutriba adozott.

Mert a legalsóbb népréteg rakta
a kis lutrit. A legvagyonalanabb s
az ép semmi vagyonnal nem bíró em-
berek tettek hetenként néhány kraj-
czárt a lutriba és így kettős fontos
eredmény lett elérve.

Az államnak így fillérenként adó-
zott társadalmunknak azon osztálya,
mely különben teljesen hozzáférhetel-
len, oly emberek raktak össze évente
többet egy millió forintnál az állam
pénztárába, kiktől nincs a világon oly
ügyes végrehajtó, hogy egy krajczárt
is be tudna hajtani.

Anyagi haszna tehát megvolt a
kis lutriból az államnak.

Azon ellenérvélés, hogy ezen
szegény napszámosoktól egy milliót
elszedni az államnak erkölcstelenség:
elesik magától, ha ismerjük ezen nép-
osztályt! mert csak jobb, ha a nyeres
reményének eshetőségéért egy millió
évi adót fizetnek az államnak, mintha

ugyanezen összeget pálinkás lebujojka
elisszák és ezzel eszöket tompítják,
egészségüket rontják, elzüllésüket siet-
tetik és a jövő generációt satnyítják.

Mert ha az a nép félre tenné he-
tenként az ő ezelőtt lutriba szánt és
tett pár krajczárját, akkor nekik volna
igazuk, de nem teszi félre, hanem
ezt is elissza a testet, lelket — rövid
időn egyformán — megölő pálinkában.

Ezelőtt előbb elvette heti keres-
ményéből a 10 vagy 20 krt és csak
a többit itta el. Ma nincs miért el-
venni és így egész keresménye vize-
sített spiritusz alakjában leszalad a
torkán,

Majdnem vétek volt ezen embe-
rektől a nyeres jóleső reményét meg-
vonni. Egész heti munkájában ez a
remény sarkalta, biztatta őt, most
tudja, hogy nem nyerhet és a bánat
egy nemével vontatja tovább életét.

Tessék csak a nagy uraknak
szóba állani az ily napszámosokkal és
hallani fogja, mennyire igazunk van.

A kis lottó éppen erkölcseleg
javított ezeken a szerencsétlen em-
berekben.

A mit pedig a kis lottó helyére
kaptunk?

Az egy modern sáskajárás a kö-
zeosztály zsebében.

Körlevelek, ügynökök, tőzsdék
utján száguldják be az országot az
egész, a fél, a negyed és nyolczad
osztályosjegyek, melyeknek minden
másodika (?) nyer.

A ki a csábításnak ellent tud

állani, 8—10-szer, tizennegyedszer
mégis beléugrik és vesz s ha már
van „akkor csak rá kell fizetni“ és
ez így megy, míg azon veszi magát
észre, hogy tizeseket, százakat köl-
tött el semmiért.

Olyan emberek, kiknek kézhez
olvasott krajczárjaik vannak és abból
alig tudják magukat és családjukat
fenntartani, olyan emberek tönkre
teszik teljesen magukat, adósságba
keverednek! Tanárok, tanítók, keres-
kedők, iparosok, hivatalnokok, közép-
és kisbirtokosok, — kik szégyenlettek
a kis lottón játszani — képezik az osz-
tályosjáték vevőinek főresztét.

Szabad-e ezeknek 80 forintokat
egy-egy sorsjegyéért — ha részletekben
is — adni?

Hiszen ez az adókievésnek egy
méreg drága neme; kik javadalmuk
után 5—10 frtot alig tudnak és kö-
telesek fizetni: ezen az uton néha
százat szed be az állam.

A köztelhivatal ezen tetszetős
jelmezbe bujtatása csak a közép-
osztály végromlását fogja eredmé-
nyezni. Azon középosztály végrom-
lását és adófizetésre képtelenségét,
melyben az ország tulajdonképeni
ereje rejlik.

Az osztályosjáték láza egyes
vidékeken oly mérvű, hogy egy-egy
hivatalnok családját engedi éhezni,
cselédjét nem tudja kifizetni, beteg
gyermekének a gyógyszerert nem tudja
elhozatni, de azért zálogházba tett

TÁRCZA.

Költemények prózában.

A nefelejts.

A fecske már munkában találta.

Mikor a kis barna dalos elkezdett csi-
csereggni a kutyám végén korán reggel, bele-
vegyült az ő hangja is, a mint egy-egy paj-
kos nótát ajkára csalt lelke gondolata.

A nagy fésűs török galamb fére fordít-
ott fejével bámult le az eresztéről, leste, szór-
ják-e már a fűmagot, melylyel kicsiny fiait
megégeti.

A nóta hangjára azután az is felröp-
pent a házgerinczre s mintegy válaszul a
dalra, édes turbékolással kísérte párját a fé-
szek felé.

Liza buzát kevert az udvaron. A ra-
gyogó nap meleg sugara szárító fényvel tü-
zött le a víztől megdagadt buzaszemekre s
szinte érzett róluk a száradó illat, a mint a
háztérről jövő csöndes szél lopva tovább vitte.

Liza édes gondolatokkal keverte a buzát,
hogy hamarabb száradjon s estére felkaréj-
hassa.

Milyen puha, milyen fehér, milyen izes
kalács sül majd ebből a farsangra.

És megreszketett a lelke is arra az édes
gondolatra.

Az apró buzaszemek úgy piroslottak,
mintha mindegyike egy-egy pünkösdi rózsá-
bimbó volna.

Legalább Liza úgy látta.

Másnap kocsit állott meg a Lizáék háza
előtt, melyből a fiatal kerületi orvos szállott
ki s lázas gyorsasággal csapta be a maga után
a kaput, mikor bement.

A szép Liza ott feküdt a pamlagon, hal-
ványan, mint egy letépett rózsá-bimbó, szive
fölköti balkezében egy szál nefelejtsel.

Mikor az orvos felemelte a szép lány
kezét s nem érezte abban a meleg élet lük-
tetését, körültekintett; az asztal lába mellé
volt gurulva egy eldobott kicsiny üveg.

Nem szólt semmit. Leejtette szivarját
s mintha az után nyulna, észrevétlenül felvette
a kis üveget és zsebébe csuszattatta.

A halotti levélbe csak ennyit írt: Meg-
halt szivbajban. De mintha egy meleg köny-
csepp is ott maradt volna azon a hideg fehér
papíron.

A fiatal kerületi orvos pedig elhajtattott
menyasszonyához, kivel tegnap este ülte meg
eljegyzését.

A jégcsapok és két köny.

Lassan haladtam végig az utcán, nehéz
léptekkel, mintha ezerféle gondolat terhe tett
volna lassubbá.

Az emberek pedig úgy siettek el mel-
lettem, mint mindegyik egy örült vágya
űze, melyet soha sem fog utólrni. Vagy ki
tudja, nem azért sietnek-e úgy, mert az élet
hajta, ha éhen halni nem akarnak.

A fák lombtalan ága megzörren gyöngé-
széltől vagy erős sóhajtól, lehullva messze el-
gurulnak a földön, mintha ők is nagyon ipar-
kodnának.

Elöttem meleg ruhába öltözött csinos
férfi halad, mellette szép nővel. Szép, én azt
hiszem, pedig nem is láttam milyen. Szinte
ide érzik forró lehellete szinte hallatszik szelid
suttogása, a mint közel hajlik párducz kar-
csuságu derekával a férfi felé s gyöngéden
ránébezedik annak erős karjára. Végtelenül
szerethetik egymást.

Hátam mögött tiszta csengésű hang édes
nevetése szól.

Háttra se nézek, de érzem lelkeim teljes
meggyőződésű édes hitével, hogy annak a ne-
vetésnek tiszta csengésű hangja egy fiatal,
gondnélküli, pajzán leány szép ajkáié.

Olyan nevetése csak azoknak lehet, a
kik boldogok: boldogtalanok nem voltak még
soha, de majd lehetnek.

Czipóm orrával egy fagyos göröngyöt
rugtam odább véletlenül s az játszva gurult
egy öreg ur lába elé, ki megrezzent tőle.

Mikor meggyőződött róla, hogy az csak
egy fagyos rög, melyből, ha kienged, sár lesz,

órája árán is megújítja osztályorsjegyt.

Szomoru nézni ezen átalakulást. Szomoru látni, mint züllik el a tisztas családapa és mint burjánzik fel a tisztas munkás, jozan középosztály végromlása, a proletárság.

Reasummáljunk: a kis lottó hozott a kincstárnak több mint egy milliót, az osztályorsjáték sem hoz többet, mert egy millió forintért van bérbe adva.

A kis lottó visszatartotta az alsóbb néposztályt a pálinkaivástól és ma egy millióval több pálinkát fogyasztva, rohan a végelzülésbe.

A kis lottót lenézte a középosztály és ma épen középosztályt teszi tönkre az osztályorsjáték. Teszi ép a középosztályt adófizetőképtelenné, elszüllötté, proletárrá.

Felvetjük most e kérdést: Melyik jobb?

K. u.

Polgármesteri jelentés.

Mattanovich Adolf polgármester a közigazgatás f. évi október és november havi állapotáról szóló jelentését a következőben terjesztette az e hó 15-én tartott közgyűlés elé:

A közegészségügyi állapotok a lefolyt két hónapban a város területén járványszerűen fellépett különböző ragályos betegségek által vált kedvezőtlené s pedig: ronszó toroklobban megbetegedett 10 gyermek, ezek közül meggyógyult 7, elhalt 3, torokgyikban megbetegedett 3, gyógyult 1, elhalt 1, ápolás alatt maradt 1; kanyaróban megbetegedett 25, meggyógyult 15, ápolás alatt maradt 10; hasi hágy-máz megbetegedett 6, meggyógyult 4, meghalt 1, ápolás alatt maradt 1; vörhenyben megbetegedett 56, gyógyult 22, meghalt 17, ápolás alatt maradt 17, s végül bárányhimlőben megbetegedett 20, ezek közül felgyógyult 19, ápolás alatt maradt 1.

Lülönösen a vörheny az, mely rendkívül súlyos voltánál fogva arra készítette, hogy az elemi népiskolák három heti bezáratását rendeljem el.

botjával messze ellődította magától. Szinte látszott rajta, hogy szegényen a rokonságot és úgy sietett, hogy észre ne vegyék.

Az ég nyugati szélén játékos hófelhős-kék kergetőztek vágy kergette őket a kaján szél, irigylően a jó kedvet tőlük. A keleti oldal tiszta kék boltján pedig ott ragyogott a nap. Fényes sugara rávetődött az ereszek ezernyi jégesapocskáira s a mint ezek ellopkodtak egymástól a fényes sugarat, lett belőle milliányi ragyogás.

Büvös képe a hiu csillogásnak. Erő, élet, melegség nélkül.

Mikor észre vettem magamat, egyedül voltam egy kis szűk utcza kised háza előtt, melynek keresztben futó vasrassos ablakában cserepekben virág állott.

A virágok között ott látszott egy szép, szelid szőke fej, halovány arczczal, a mint balkarjára lekonykolt s nézett egy elébe ledobott arczképet.

És a szép halovány leány szemében ott ragyogott két fényes gyémánt, két rezdülő könyecsepp.

A téli nap sugaras fénye mikor meglátta, mintha megremegett volna, lopva szökött vissza tőle.

Vetro Lajos Endre.

Az állategészségügyet illetőleg jelentem, hogy f. évi október és november hónapokban Pancsova th. város területén a haszonállatok egészségi állapota jó volt. Heveny fertőző megbetegedés egy esetben sem fordult elő; egyéb nem fertőző betegségekben elhullott 13 drb ló, 4 drb szarvasmarha 6 drb sertés.

Közfogyasztásra levágatott:

ökör	238 drb.
tehén	58 „
borju	123 „
sertés	810 „
juh	831 „
kecske	4 „

összesen . 2064 drb.

Közfogyasztás alul elvonatott 23 drb. mételyes máj.

A városi pénztár kezelése f. évi október és november havában rendes volt, külön említésre méltó esemény nem fordult elő, dacára annak, hogy két hónapban a kiváló erélyességgel foganatosított végrehajtás következtében sokkal több községi pótdó és legeltetési díj folyt be mint más években; ezenkívül az ujonnan felvett 214.000 frtos kölcsön és az abból fedezendő volt kiadások is október havában számoltattak el.

Különben a házi pénztár ezen két hónapi forgalmát a következő adatok mutatják:

A két havi bevétel kitett 270906 frt 22 kr.

„ „ kiadás volt 269740 „ 78 „

Ugyancsak ezen két hónap alatt befolyt állami adó és egyéb illetékek czimen 44624 frt 99 kr. nevezetesen:

állami adó	36089 frt 65 kr.
késedelmi kamat	402 frt 35 „
hadmentességi díj	414 „ —
késedelmi kamat	4 „ 26 „
iparkamarai illeték	260 „ 01 „
jog- és bélyeg illeték	2100 „ 06 „
különféle idegen pénzek	1200 „ —
útadó	3498 „ 70 „
késedelmi kamat	24 „ 30 „
adóbehajtási illeték	632 „ 66 „

összesen . 44624 „ 99 kr.

A városi kórház és szegények menedékházának állapota kifogástalan volt; a két hónapban 257 beteg 3254 napon át gyógykezelteték.

A szegények menedékházában 34 egyén 1799 napon át tápláltatott.

A közbiztonsági állapotot illetőleg jelentem, hogy Pancsova th. város közbiztonsága az elmúlt 2 hónap alatt kielégítő volt.

Összesen 667 büntetendő esekelmény jutott a rendőrség tudomására melyek közül 30 eset a kir. bíróságok elbírálása alá tartozó bűncselekmény és 637 pedig közigazgatási elbánás alá eső kihágás.

A bűncselekmények közül 7 eset az emberi élet, — 23 eset a vagyon ellen irányult. Az előbbiek mind, az utóbbiak közül pedig 17 esetben vezetett eredményre a nyomozás.

A közigazgatási elbírálás alá tartozó kihágások miatt jogérvényes ítélet alapján 31 egyén volt elzárva.

Határátkelési igazolvány október és november hónapokban 608, igazolási jegy pedig 19 egyénnek lett kiállítva.

Tüzeset ezen két hónap folyamán 4 fordult elő.

Fegyelmi ügy a lefolyt október és november havában 2 esetben volt.

H I R E K.

— **Személyi hír.** Rónay Jenő főispán, miután szerdán délután a közigazgatási bizottsági ülésen, tegnap délelőtt pedig a közgyűlésen elnökölt, a tegnap délutáni vonattal visszautazott székhelyére.

— **Requiem.** Boldogult Nádaszky Dusan, a Görzben elhunyt kir. törvényszéki bíró lelki üdvéért a requiem f. hó 24-én d. e. 11 órakor a helybeli gör. kel. szerb temető kápolnájában fog megtartatni.

— **Megfelebbzték.** Mult számunkban megemlítettük, hogy az igazoló választmány azon határozata ellen, melylyel Heim Henrik leköszönése folytán megüresedett törvényhatósági bizottsági tagságra nem az utána legtöbb szavazatot nyert jelöltet igazolta, hanem új választás elrendelését indítványozta a tegnapi közgyűlésnek már is megfelebbzték. Az elégedetlennek Bauer J. Ferencz, dr. Schendl Emil és Golub Ivó.

— **Versecz visszautasít.** Versecz város törvényhatósági bizottsága keddi ülésében tárgyalta Csongrád vármegye ismeretes körlevelét és nagy szótöbbséggel utasította azt vissza. Terve van véve továbbá hogy Szilágyi Dezsőt díszpolgárrá választják és egy nagy választói gyűlés egybehívása, mely felszólítaná Herczeg Ferencz országgyűlési képviselőjüket, hogy vagy töröltesse a nevét a lex-Tisza aláíró közül, vagy tegyele manpátumát.

— **Tanító kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister Dimitrievics Kuzmán okleveles tanítót a bárányosi községi elemi iskolához rendes tanítónak kinevezte.

— **Hosszu közgyűlés.** A tegnapi megkezdett közgyűlés tárgyszorozata nem lett kimerítve és ma délelőtt 9 órakor folytatják a tanácskozást.

— **Elevenen eltemetve.** Hódmezővásárhely legújabb szenzációja az, hogy egy embert állítólag elevenen eltemettek. Ebben a szenzációs ügyben a dr. Szapanos Mihály kerületi orvos ellen elrendelt vizsgálatott Juhász Mihály polgármester befejezte és az indítványtétel céljából kiadta a városi ügyésznek. Dr. Hódi ügyész indítványára Juhász polgármester az összes iratokat áttette a járásbírósnak büntető osztályához. Így hihető, hogy a járásbírósnak nyomban elrendeli az exhumálást. Mert az bizonyos, hogy a vásárhelyi közönség szinte lázas türelmetlenséggel várja a szenzációnak vélt ügy fejleményeit.

— **Hajózási akadály.** A szab. dunagőzhajózási társaság ügynöksége arról értesít, hogy az alacsony vizálás miatt a helyi hajó e hó 15-től kezdve nem jön a Temesbe, hanem az elővesztglónél köt ki.

— **Pancsova Párisban.** Nagy volt a megrökönyödés a városházán. Ugyan, hogy és mivel képviselhetné méltóan a város magát a nagy világkiállításon. Nagy dolog ez mikor még Afrika is ott lesz. Volt javaslat bővebben, megvalósíthatatlan ideák, szörnyszülött eszmék, s még se határoztak semmit. De mégis ime sugnakbognak egy tervről, a mely még egyelőre titok. Mődunkban áll azonban olvasóinknak megsugni, hogy mi az a nagy dolog a mit, még egyelőre ahallgatás fátyola főd.

Egy konkrét javaslat ez, a mi kiterjeszkedik az ügykezelés minden ágára.

Nem szerezhettük ugyan meg minden pontját a javaslatnak, de mégis abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy egy-kettőt közölhetünk.

1. **Közti szta s á g.** Néhai kutyák és idült macskák természetben Pancsova utcáiról, rothadt káposzta levelekbe pakolva (a piactérről), kiállító: a pancsovai rendőrség.

2. **Város rendezés.** A temesparti fővény és szemét halmok, továbbá a 2--3 öl mély fedetlen zöldséges gödrök

dombormű térképe. Kiállító: Pancsova th. város tanácsa.

3. A középítkezések. Tétel alatt ugyanez.

4. Közrend. Boltos és iparos inasok rohama a tanítóik ellen. Tableau. Körkép. Kiállítja: a rendőrség.

5. Közvilágítás. A legújabb képes levelezőlap kollekciója „Pancsova bei Nacht“. Ez az egyiptomi sötétség azonban sok másra is érthető. Kiállító: valamelyik albizottság.

6. Közizgatás. E tétel alatt mindössze egy tárgy lesz közszemlére téve: Pancsova költségvetése.

— **Uj anyakönyvvezetők.** A m. kir. királyi belügyminiszter Torontál vármegyében az úrményházi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető Steyer Péter h. jegyzőt, a bánlákiba Wieme Ferenc jegyzőt, a szécsányfalviba Bak István h. jegyzőt, az offszenczaiba Társcay Gyula h. jegyzőt, a révaufaluiba Jankovics Szilárd jegyzőt, ugyanoda I. anyakönyvvezető helyettesé Kiss Károly segédjegyzőt, végül a valkányiba anyakönyvvezető helyettesé Weber Miklós segédjegyzőt nevezte ki és valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Dalestély.** A pancsovai izr. templomdalegyesület holnap, szombaton este a Weifert-féle sörcsarnok helyiségeiben táncvigalommal egybekötött dalastélyt rendez, mely iránt az érdeklődés széles körökben nyilvánul. Az egy-let eddigi vegyes program helyet tisztán magyar szerzeményekkel lép a nyilvánosság elé, a mely dícséretes változás ugylátszik Goldgruber Salamon főként helyettes karmester érdeme. A műsor a következő: 1. „Czigánykar“ vegyes kar Weibertől, 2. „Fekete szem éjszakája“ „Eladó leány“ férfikar Zsaskofskitól, 3. „Születésem napja“ magán négyes, Nyisnyaitól, 4. „Honfi bucsuja“ férfikar Heintől, 5. „Nemzeti száló“ vegyes kar, Hubertől. — A dalegylet pártoló tagja belépti díjat nem fizetnek. Kezdeté este 8 órakor.

— **A torontáli orvosok nyugdíja.** A torontál-vármegyei orvosok nyugdíj-egylete az e hó 11-én Nagy-Becskerekén tartott közgyűlésen végleg megalakult. A már is szép alapok felett rendelkező nyugdíj-egylet iránt ugy a községek mint a megye részéről is a legnagyobb jóindulattal viseltetnek. Az egylet elnöke: dr. Plechl Szilárd megyei főorvos, alelnök: dr. Haidegger, titkár: dr. Fialowski, jegyző: dr. Kuszing és pénztáros: dr. Hirschl. A 17 tagú választmányban helyet foglal vidékünkéről: dr. Schäffer dolovai, dr. Mihálylasiu Révaufalvi községi orvosok és dr. Kehrer járási orvos.

— **A megye rendkívüli közgyűlése.** Torontál vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 21-én és folytatólag rendkívüli közgyűlést tart. Ezt megelőzőleg 20-án az állandó bíráló választmány tart ülést.

— **Tolvaj béres.** Csebzán Péter felsővárosi gazdájától Gyukics Györgytől, miután előbb két birkáját elpusztította volna, egészen új szürét ellopta és megszökött. Rendőrségünk azonban elfogta és átszolgáltatta kir. ügyészségnek.

— **A párisi világkiállításra.** Értésülünk, szerint hazánkban két francia nyelvű diszmű készült, melyek egyike a Magyar Nemzet Történetét, a másik a Magyar Irodalom Történetét fogja a francia közönségnek fényes díszben bemutatni. A ki tudja, hogy a külföldön még mindig milyen ferde világításban látják a mi multunkat és jelenünket, az méltányolni fogja e vállalkozásnak súlyát és jelentőségét, melynek célja, hogy eloszlatni segítse azt a balhitet, mely szerint a magyar kultúra fejletlen valami, minthogy gyökerei nem terjednek a messzi multakba. Ideje, hogy a külföld tisztán lássa végre, hogy minő munkát végzett hazánk a modern kultúra kiképzése körül és mint vette át és olvasztotta be a nyugati művelődés minden fontosabb mozzanatát és irá-

nyát. Im ez a hivatása az Athenaeum ezen legújabb nagyszabású vállalatának és Wlassics Gyula kultuszminiszter, ki anyagi és erkölcsi támogatásával tette lehetővé ennek megvalósulását, csak azt bizonyítja ismét, hogy finom érzékű kulturpolitikus, a ki örömmel karol fel minden olyan törekvést, mely a magyar művelődés szolgálatába szegődik, Mert e két munka valóban missiót fog teljesíteni. a mennyiben nemcsak belső értékükkel szereznek majd a magyar ügynek barátokat, hanem külső kiállításukkal is, melyre az új palotájába költözködött, fényesen berendezett múntézet kiváló gondot fog fordítani, úgy hogy nyomás, díszítés, illusztráció, egy szóval minden a mi a könyvnek külső szépségét teszi, a magyar izlésnek a magyar technikának szerez majd dícsőséget. Még csak azt jegyezzük meg, hogy a magyar irodalom történetének megírására a szaktudósok három legkiválóbbját sikerült az „Athenaeum“-nak megnyernie, míg a történetét illetően, szerencsés gondolatnak tartjuk, hogy a fényesen megírt Sayous-féle magyar történetet egészített ki az újabb kutatások adataival.

— **Elfogott pénzgyártók.** A zombolyai rendőrség a héten elcsipett három nagytoráki atyafit, akik hamis pénzt gyártottak. A nyomok Klárira vezetnek s eddig is 6 koronaprés került a rendőrség birtokába.

— **Mattasics főhadnagy elítelve.** Zág-rábról sürgönyzik a P. H.-nak: Az itteni helyőrségi bíróság előtt szombaton tárgyalták Mattasics-Keglevich főhadnagy perét és a nagy titoktartás dacára híre jár, hogy a főhadnagyot Stefánia főhercegnő nevére félmillió forint erejéig elkövetett váltóhamisítás miatt hat havi várfogságra ítélték és büntetése kitöltése végett Péterváradra vitték. A többi vádpontot elejtették.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A városi anyakönyvi hivatalnál december hó 4-től 12-ig a következő bejegyzések történtek: születések: Jovanovics Anna, Simon Sándor, Kemenes Endre, Galló János, Antics Ráchel, Marinkovics Szvetozár, Roth Lujza, Todorov Emilia, Marinkov Milán, Nedeszk Milesza, Pillmann Ilona, Willner Magdolna, Bársony Etelka, Csaklovaesky György, Petkovics Miksa, Dinger András; halálozások: Nikolics Miklósné, Vujics Lyubomir, Peternell Antal, Marinkovics Markné, Radda Ádám, Gruics Euthymius, Wolf Teréz, Fucsik Ferenczné, Jovanov István, Purkarevics Milán, Frankes Franziska, Babis Teréz, Pekurár Mária, Gajev Anna, Markovics Erzsébet, Dacsics Szilárd, Szehl Magdolna, Galó János Sztefanov Ráchel, Ellinger Ferencz, Gntwein Paulina; házasságok: Schiller Konrad és Willner Magdolna Kollár György és Markó Mária, Jovics Szever és özv. Markov Lázárné.

— **Kisiparosok géperő használata.** A kisiparosok műhelyeiben lényegesen megkönyíti a géperő használatát a kereskedelmiügyi miniszter f. évi 41655. számú rendelete, mely a kisebb gőzmotorokat kiveszi a hatósági felügyelet alól és azok használói nem kötelezettek, hogy gépészt, vagy képe-sített kezelőt alkalmazzanak. Az idézett rendelet így szól: Értésitem a címet, hogy a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg a kisipar érdekében a kázánügyi kormányrendelet 1. §-ának 2. bekezdéséből a tüzfelületre vonatkozó megszorítást töröltem, úgy, hogy jövőben oly gőzfejlesztők, melyeknek tartalma legfeljebb 100 liter és a melynek gőznyomása 10 légkönyomást meg nem halad — tüzfelületük nagyságára való tekintet nélkül — hatósági felügyelet és ellenőrzés alá nem tartoznak. Ugyancsak a kisipar érdekében megengedem, hogy oly gőzfejlesztők, melyek 6 cm. vagy ennél kisebb külső átmérőjű forraszóvekből vannak összeállítva s így a robbanás veszélye ellen igen nagy biztosítékot nyújtanak, tüzfelületük nagyságára való tekintet nélkül, egészen 150 liternyi ürtartalomig használathassanak a nélkül, hogy hatósági felügyelet vagy ellenőrzés tárgyát képeznek. A fentebbi feltételeknek megfelelő gőzfejlesztők tehát viznyomási próba és ellenőrzési szemle alá nem esnek és sem e gőzfejlesztők, sem pedig a hozzájuk tartozó gőzgépek mellé képesített kezelők alkalmazása nem kötelező. E kedvezmények azonban csak azon esetre bírnak érvényvel, ha a gőzfejlesztők a

hivatalbeli elődöm által 1891. évi október hó 31-én 69732. szám alatt kibocsátott körrendeletben előírt biztonsági felszerelvényekkel bírnak, vagyis, ha azok a használati nyomásra szerkesztett biztonsági szeleppel és egy faszélmérővel vannak felszerelve. Ennek, valamint az ürtartalomnak megállapíthatása végett az ily gőzfejlesztők üzembe vétel előtt az illetékes kázánvizsgáló biztosnak bejelentendők, ki ezen rendelet határozatainak megfelelő gőzfejlesztők használatba vételére szóbeli engedélyt ad s annak jeléül a biztonsági szelepet és emeltyüt lebélyegzi.

— **Torontál vármegye állategészsége.** Lépfene; Révaufalu 3 udvar, Tomasovác 1 udvar, összesen 2 község 4 udvar. Veszettség: Nagy-Becskerek 1 udvar, Nagy-Torák 1 udvar, Nagy-Tószeg 1 udvar, összesen 3 község 3 udvar, Takonykór és bőrféreg: Kumán 1 udvar, Lajosfalva 1 udvar, Nagy-Becskerek 6 udvar, Ó-Lécz 1 udvar, Perjámos 1 udvar, Tomasevác 1 udvar, összesen 6 község 11 udvar. Rágadós száj- és körömfájás: Kanak 29 udvar. Himlő: Sáralfalva 1 udvar, Rühkór: Szécsényfalva 1 udvar. Sertésvész: Alibunár 1 udvar, Csoka 1 udvar, Gyála 11 udvar, Györgyháza 1 udvar, Kis-Zombor 2 udvar, M.-Czernya 5 udvar, M.-Papé 1 udvar, Perjámos 11 udvar, Révaufalu 1 udvar, Rudolfsnád 45 udvar, Szerb-Szent-Péter 3 udvar, Tóba 1 udvar, Uj-Pécs 7 udvar, Vég-Szent-Mihály 1 udvar, összesen 14 község.

CSARNOK.

A bujdosás dalaiból.

I.

Édes, árva lelkem
Odaomlott térdre,
Mint a liljom, melynek
Törzsét szélvész tépte;
Ezer édes csókját
Oly lázasan rakta
Halvány homlokomra,
Remegő ajkamra.
Mégfogta kezemet
Puha, kis kezével,
Hosszasan nézett rám
Égszín, szép szemével:
— Mért szakít a sorsunk
Minket olyan széjjel?
Majd rám borult ismét,
Könnyem törülgette,
Fájdalmas bujában
Két kezét tördelte.
Lelkét busította
Szomoru sohajjal...
S bánatos gyászával
Virradt ránk a hajnal.

II.

Összeszedted minden holmim
Hogy töletek én eljöttem,
A szívemet, a lelkemet
Csak nálatok felejtettem.
Kicsiny fiuk keres egyre,
Bnsan néz régi helyemre,
S könyök hullnak szép szeméből:
„Mikor jössz meg messze földről
Jó atyuskám?“ egyre kérdi.
Szegény asszony, árva lelkem
Zokogása felel néki.

III.

Fölnézek a mennyre,
Ott vagytok ti abban;
Ott látlak a légben
S a lémenő napban,
Lebegtek előttem
Tengeren és égen:
Lehet-e még egykor
Titeket elérnem?
Gondolatban közel
S a valóban messze...
Szívem szép szerelme,
S gyönyörű lelkemnek,
Nem lesztek éltemnek
Tán örökre veszte?

IV.

Imádkozva, átkozódva,
Járom, járom a világot;
Fájdalmam már nem enyhíti
Sem az ima, sem az átok.
Jövők-megyék czéltalanul,
Nem is tudva azt, hogy élek;
Öntudatlan, épp úgy, mint egy
Világűrbe kitesztított
Elkárhozott, szegény lélek.

V.

El-el nézem. A napsugár
Megtörik a felhőszélen,
Ott az eső, itt a könny hull
Még az ég is sir én vélem.
Egyre kérdem: Mit csináltak?
Nyugalma van-e lelkednek?
Oh, de egykor zengő ajkak
Nem felelnek, nem felelnek.
S fáj a lelkem. Tán örökké?
Zug a szellő mindörökké!
Nem lesz boldog soha többé!

Magyar Gyula.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

Nyomatott Vig Simon gyorsajtóján.

Henneberg-selyem

csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendelik

fekete, fehér és színes 45 krtól 14 fnt 65 krig méter
renként — sima, csikos, kockázott, mintázott és da-
maszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 kü-
lömböző szín és árnyalatban stb.)

Privát fogyesztóknak postabér- vám-
mentesen s házhoz szállítva. Minták postafor-
dultával.

HENNEBERG G. selyemgyárai, Zürichben.

(cs. és kir. udvari szállító.)

Magyar levelezés. Svájcba levélbélyeg kétsze-
resen ragasztandó!

Vasuti menetrend.

Az éjjeli idő esti 6⁰⁰ órától reggeli 5³⁰ perczig
a perczeket jelző számjegyeknek aláhuzásával van
kitüntetve.

PANC SOVA és VERSE CZ közt.

Állomások	óra és percz	Menetár		
		I.	II.	III.
Pancsováról ind.	4:10 8:49	2:26	—	—
Réva-Ujfalu "	4:54 9:33	3:10	50	30 20
Toront-Petrov. érk.	5:31 10:00	3:37	60	40 25
" ind.	5:21 —	3:57	—	—
Alibunár "	6:18 —	4:14	90	55 35
Károlyfalva "	6:39 —	4:26	100	60 40
Temes-Miklós "	6:59 —	4:42	100	70 45
Ulma "	7:18 —	4:59	120	80 50
Vlajkovecz "	7:30 —	5:11	180	120 75
Verseczre érk.	7:47 —	5:28	180	120 75
Temesvárra érk.	1:29 —	8:40	—	—
Báziásra "	9:54 —	—	—	—
Budapestre "	7:40 —	7:15	—	—

VERSE CZ és PANC SOVA közt.

Állomások	óra és percz	Menetár		
		I.	II.	III.
Budapestről ind.	7:00 8:15	—	—	—
Báziásról "	8:25 4:20	—	—	—
Temesvárról "	6:12 2:20	—	—	—
Verseczről ind.	8:45 6:40	—	—	—
Vlajkovecz "	9:08 6:58	30	15	10
Ulma "	9:15 7:12	40	22	15
Temes-Miklós "	9:38 7:39	50	30	20
Károlyfalva "	9:49 8:02	60	40	25
Alibunár "	10:03 8:17	120	80	50
Tor.-Petrovoszello érk.	10:21 8:39	120	80	50
" ind.	10:36 9:00	6:08	—	—
Réva-Ujfalu "	11:09 9:33	6:36	160	100 68
Pancsovára érk.	11:40 10:00	7:07	180	120 75

PANC SOVA és KUBIN közt.

Állomások	óra és percz	Menetár		
		I.	II.	III.
Pancsováról ind.	2:26 8:49	—	—	—
Réva-Ujfalu "	3:10 9:33	50	30	20
Toront-Petrov. érk.	3:37 10:00	60	40	25
" ind.	8:39 10:41	—	—	—
Leánykút "	9:21 11:04	100	60	40
Deliblát "	9:57 11:38	120	80	50
Bavaniste "	10:28 12:00	180	120	75
Temes-Kubin "	10:43 12:58	240	160	100
Kubin-Dunapart érk.	— 1:11	—	—	—

KUBIN és PANC SOVA közt.

Állomások	óra és percz	Menetár		
		I.	II.	III.
Kubin-Dunapart ind.	— 1:45	—	—	—
Temes-Kubin "	3:50 2:01	30	15	10
Bavaniste "	4:10 2:20	50	30	20
Deliblát "	4:73 2:58	60	40	25
Leánykút "	5:12 3:21	120	80	50
Toront-Petrov. érk.	5:33 3:42	180	120	75
" ind.	6:03 8:50	—	—	—
Réva-Ujfalu "	6:36 9:23	220	140	90
Pancsovára érk.	7:07 9:54	240	160	100

PANC SOVA és N.-BECSKEREK közt.

Állomások	óra és percz	Menetár		
		I.	II.	III.
Pancsova ind.	7:43 2:42	—	—	—
Tor.-Almás "	7:56 2:58	30	15	10
Ferenczhalom "	8:06 3:11	40	22	15
Czrepaja "	8:20 3:28	75	50	30
Tor.-Vásárhely "	8:40 3:51	75	50	30
Antalfalva "	8:49 4:06	150	100	60
Tor.-Ozora "	9:17 4:32	150	100	60
Tomasovác "	9:35 4:53	225	150	90
Écska-Zsigm. "	10:01 5:22	300	200	120
Sándorudvar "	10:13 5:37	300	200	120
N.-Beckerek gyárt. "	10:24 5:47	375	250	150
N.-Beck. Bégap. "	10:33 6:00	375	250	150
N.-Beckerek érk.	10:38 6:03	375	200	150
N.-Kikindára érk.	2:54	—	—	—
Budapestre "	7:—	—	—	—

N.-BECSKEREK és PANC SOVA közt

Állomások	óra és percz	Menetár		
		I.	II.	III.
Budapest ny. p. u. ind.	7:00 7:15	—	—	—
N.-Kikinda érk.	3:23 12:40	—	—	—
" ind.	4:10 1:26	—	—	—
N.-Beckerek érk.	7:52 4:45	—	—	—
N.-Beckerek ind.	8:02 6:15	—	—	—
N.-Beck. Bégap. "	8:07 6:20	30	15	10
N.-Beckerek gyárt. "	8:19 6:29	30	15	10
Sándorudvar "	8:29 6:37	30	15	10
Écska-Zsigm. "	8:49 6:50	40	22	15
Tomasovác "	9:31 7:20	150	100	60
Tor.-Ozora "	9:49 7:33	150	100	60
Antalfalva "	5:48 10:14	7:52	225	150 90
Tor.-Vásárhely "	5:57 10:41	8:12	225	150 90
Czrepaja "	6:10 10:59	8:25	300	200 120
Ferenczhalom "	6:23 11:17	8:38	300	200 120
Tor.-Almás "	6:31 11:29	8:45	300	200 120
Pancsova érk.	6:43 11:45	8:58	375	250 150

A legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándék
kétségtelenül egy csinos emlékkönyv, imakönyv, képes-
könyv, névjegy, elegáns levélpapír, regény stb. stb.
mely tárgyak a lehető legolcsóbb áron VIG SIMON
könyvnyomdája, könyv-, papír- és írószer-kereskedésében
PANC SOVÁN kaphatók.